

MILYEN VOLT 2021 és mi várható az új évben?

Aki véleményt mond:

Dr. Futó Péter, Felcsuti Zsolt, Lakatos Péter, Gablini Gábor, Gál Pál Zoltán. Koji László, dr. Orosz Csaba, Vértes András, Wimmer István

TARTALOM

FÓKUSZBAN

Milyen volt 2021, mi várható 2022-ben?
Felcsuti Zsolt, Lakatos Péter, Gablini
Gábor, Gál Pál Zoltán Koji László,
dr. Orosz Csaba, Vértes András és
Wimmer István értékelője a jövő évre
vonatkozó várakozásokkal 3

NAGYÍTÁS

Elveszthetik befektetőiket azok
a vállalatok, amelyek nem aktívak
az ESG területén 13
Cégépítés COVID idején: a kkv-knak
különösen nehéz..... 15
Együtt élni a céggel! – Üzleti mentor,
a jövő szakembere 16

EURÓPAI UNIÓ

Global Gateway: mintegy 300 milliárd euró
a fenntartható összeköttetéseket elő-
mozdító uniós stratégiára 17
Új eszköz a gazdasági nyomásgyakorlás
elleni fellépés megerősítésére..... 18

KÖNYVJELZŐ

Selyemutak – két könyvben megjelenítve .. 19

*Sikerekben gazdag,
boldog új évet kívánunk
minden kedves
olvasónknak!*

A MAGYAR GYÁRIPAR az MGYSZ hivatalos havilapja

Kiadja a Munkaadók és Gyáriparosok
Országos Szövetsége

Szerkesztő: Kocsi Ilona

Szerkesztőség:

1054 Budapest, Széchenyi rakpart 3.

Telefon: 06 (1) 474-2041

E-mail: mgyosz@mgyosz.hu

Internet: www.mgyosz.hu

Layout és képszerkesztés: Csávás Viktória

Hirdetésfelvétel: klajko@mgyosz.hu

Telefon: 06 (1) 474-2041

ISSN: 1219-6193

Dr. Futó Péter, a Futureal cégcsoport
tulajdonos elnöke, az MGYSZ elnöke

**Azt kell megszoknunk, hogy a
járvány nemcsak az egészségre
hatott, de a jövőre is. Alkalmaz-
kodni kell...**

Bizonytalan, de reményteli év lehet 2022

Idén szinte minden a világgjárványról szólt. Nem is szólhatott másról, ha min-
dent a világgjárványhoz viszonyítva határoztunk meg. Ha enyhül a járvány,
akkor a bevezetett hatósági korlátozások is lazulnak és könnyebb lesz az élet
mindenhol. Ha újra támadnak a vírusok – ahogy ez most novembertől tetten
érhető –, akkor meg ismét azt latolgatja mindenki, jön-e olyan szigorú korláto-
zás, mint amilyen az első, második hullám idején volt. Ha jön, akkor mindent
újra kell tervezni.

A gazdaság alakulásán is tetten érhető ez a „húzd meg, ereszd meg” álla-
pot. Amikor tavasszal elmúlt a közvetlen Covid-veszély, mindenki óriási tempó-
ra kapcsolt. A kereslet olyan magasra szökött több ágazatban, hogy a gyártók,
szolgáltatók nem bírták ezzel a tempót. Ráadásul az ellátási lánc is akadozott,
megjelent az alapanyag és alkatrészhiány. E fejlemény nemcsak a termelés ha-
tékonyságát rontotta, de az árak magasra szökéséhez is hozzájárult.

A Covid-hatás maradandó változásokkal is jár. Olyanokkal, amelyek a világ-
járvány megszűnte után is velünk maradnak. Egyik ilyen a munkavégzés helye,
módja. A home office ma már természetessé vált, miközben a járvány előtt
csak elvétve fordult elő. Hatékonyabbnak tűnt az irodai munka, ahol a prob-
lémát azonnal személyesen meg lehet beszélni, s megoldani. A benti munka
erősítette a munkatársak közötti kapcsolatot, az adott cég munkakultúrájának
őrzését, a lojalitás kifejlődését. A járvány azonban az otthonokba kényszerítette
a dolgozókat, s kiderült, ez is működik, így tartósan megmarad. A cégek e
fejleményre reagálva elkezdtek csökkenteni irodáik méretét, jelentősen meg-
nehezítve például az ingatlanfejlesztők dolgát. Saját tapasztalatból tudom, míg
korábban elég pontosan meg lehetett mondani, mennyi irodára van szükség,
ma sötétben tapogatózunk.

De hasonlóan bizonytalanra vált a kereskedelem is. A pandémia egyik nagy
nyertese biztosan az e-kereskedelem lesz. És ez már a jövőben is tartósan ve-
lünk marad. De mi lesz a boltokkal, a fizikailag is látogatható üzletekkel, ha a
forgalom nagy része az online térbe helyeződik át? Néhány biztosan megszű-
nik, a többi meg...

Hogy milyen év jöhet ezek után? Bizonytalan, de reményteli. A járvány ma-
rad, de talán enyhébb változatban, kezelhető mértékben. Hozzászokunk, elvi-
seljük, számolunk vele. Most azt kell megszoknunk, hogy a járvány nemcsak az
egészségre hatott, de a jövőre is. Alkalmazkodni kell. Munkaadóknak, munkavá-
lalóknak egyaránt. Megváltoztak az erőviszonyok, a hirtelen megugró kereslet-
ben munkaerőben is hiány keletkezett. Ez pedig béryomáshoz vezetett. Még
kezelhető, elfogadható mértékben. 2022 és az utána következő évek sikere
azon is múlik, sikerül-e a két oldalnak összefognia, és az igényeket a gazdaság
adta keretek között tartani. Idáig mindig sikerült.

Milyen volt 2021, mi várható 2022-ben?

Nehéz, COVID-hullámokkal elbizonytalanított év volt 2021, nagy kilengésekkel. Így látványos növekedés lett a vége, feltűnően nagy inflációval, a tervezettet jóval felülmúló költségvetési hiánnyal. A választások miatt a jövő évre sem várnak több nyugalmat az MGYOSZ megkérdezett vezetői az alábbi összeállításunkban, ám az ideinél összességében mégis konszolidáltabb évre készülnek. A világgjárvány még marad, de a várakozások szerint már nem lesz annyira pusztító, mint 2021-ben, és a megelőző évben volt. A világgazdaság bizonytalan folyamatai azonban felülírhatják az előzetes elképzeléseket.

Felcsuti Zsolt: „Az infláció éve volt 2021”

Majdnem másfél éves csúcsot döntött meg novemberben az infláció a 7,4 százalékos mértékkel. Nem volt meglepő, hiszen hónapról hónapra riasztó adatok érkeztek. Éppen ezért 2021-et én egyszerűen csak az infláció évének nevezném. Mondhatnánk, hogy volt már ennél rosszabb is – tényleg volt, hiszen 1946. július 10-én világrekordot döntött a magyar infláció, ugyanis akkor 348,46%-os pénzromlás következett be –, de ne fessük az ördögöt a falra... Ennyire ugyanis nem rossz a helyzet! Az MGYSZ egyik vezetőjeként azért úgy érzem, egy írás erejéig célszerű számba venni, miért okoz gondot az elfutó infláció a vállalatoknak. Az okokkal, a mélyebb összefüggésekkel nem foglalkoznék, megteszik, megtették azt már az elemzők.

Infláció mindig volt, van, lesz – mondhatják sokan. Igaz, ám a mérték nagyon nem mindegy. A banki megtakarítások kamatai jó ideje elmaradnak az áremelkedéstől. Ilyen helyzetben nincs miért megtakarítani, hiszen a pénz értékének romlása elkerülhetetlen. Az elmaradó megtakarítások hiányozni fognak a hitelkihelyezéseknél. (Bár még tart az állami akciókkal táplált pénzbőség – ez is az infláció egyik oka –, de ez kifutóban van.) A vállalatok nagy része hitelből szokott fejleszteni, beruházni, aminek most folyamatosan megy felfelé a kamata. Ez megdrágítja ezt a pénzforrást, s van az a szint, amikor már inkább a beruházásról, fejlesztésről kell lemondani.

Ennél zűrösebb a beszállítói vevői kapcsolatok alakulása. Ez az év másból sem állt, mint folyamatos alkuból. A beszállítók felértékelték az árat, a vevők meg próbálták visszanyomni, mondván, nem lehet mindent továbbhárítani a láncolat következő elemére, és akkor ott marad a veszteség. Egy szállítói lánc közepén lévő vállalkozás élete idén kettős harcból állt: egyrészt a beszállítóval hadakozott, próbálta visszanyomni a jelzett áremelkedést, másrészt a vevőjét győzködte arról, nem tehet semmit, tovább kell hárítania a költségek növekedését. Aztán vagy sikerült, vagy nem. Az esetek jó részében csak mérsékelt, ami előrevetíti ezen vállalatok anyagi helyzetének romlását. Jó esetben csak a nyereség csökken, rosszabb változatban már veszteségessé válik a cég, annak minden következményével.

2021-ben sokszoros nyomás nehezedett a vállalatokra: az energiaárak az egekbe szöktek – a cégeknél nem volt, s ma sincs „rezsistop”, azaz a drágulás megállíthatatlanul megjelent a számlákban. Ugyanez igaz egyes alapanyagoknál. Nem nagyon volt választási lehetőség, a drágulást tudomásul kellett venni. S a COVID-lezárások utáni hirtelen keresletrobbanás miatt a rendelkezésre álló munkaerő is kevésnek bizonyult. Beléptek a piaci törvények, keresleti piacon nőnek az árak, azaz ez esetben a bérek.

2022-ben kicsit talán jobb lesz a helyzet, legalábbis infláció oldaláról megközelítve a fejleményeket. Továbbra is a szokásosnál nagyobb lesz az áremelkedés mértéke, de reményeink szerint az ideinél már kisebb. És abban bízom, hogy ezzel elkezdődhet a helyzet normalizálódása, amely jó esetben 2023-ban következik be. 2022-t még a magas energia- és alapanyagárak uralják, a bérversenyt pedig felerősíti a jelentősen megemelt minimálbér. De legalább túl leszünk a választásokon, s a részben ezt megelőző „pénzesőn”.

Az MGYSZ egyik vezetőjeként 2022-re nyugodt, világjárványmentes évet kívánok minden tagunknak.

Felcsuti Zsolt, az MPF Holding tulajdonos elnöke, az MGYSZ társelnöke

„2021-ben sokszoros nyomás nehezedett a vállalatokra: az energiaárak az egekbe szöktek – a cégeknél nem volt, s ma sincs „rezsistop”, azaz a drágulás megállíthatatlanul megjelent a számlákban”

Lakatos Péter: „Bármerre nézek, feszültségek halmozódását látom”

Az évünk nem volt sem eredménytelen, sem sikertelen, de szomorú lenne, ha majd egy évtized távlatából, mint egy jó, vagy akár átlagos évre emlékeznénk rá, mert ez azt jelentené, hogy a következő évtized nagyon viharos, kínlódós, iszapbirkózós, és kicsit depressziós lenne.

Bármerre nézek, feszültségek halmozódását látom. Földrészek, országok, vállalatok, munkatársak között és sokszor sajátos családokon belül is. A járványhelyzet sokakat kibillentett a mentális egyensúlyból, nem is beszélve azokról, akik ezen a területen eddig is kihívásokkal küzdöttek.

Nem marad más hátra, mint a pozitív, optimista oldalról közelíteni a történeteket: reméljük, pár év múlva úgy fogjuk érezni magunkat, mint az úszó, akinek ólomövel és összekötött lábbal kellett edzenie, és szárnyakat kap, amikor nehezítések nélkül úszhat a versenyen.

Hogy melyek ezek a mai edzőszereink/béklyóink? Íme:

- Felnőtt egy generáció az üzleti életben, amelyik csak jelentős infláció nélküli világban működött. Magas infláció mellett számos új készségre, megközelítésre van szükség, ezeknek a gyors elsajátítása kisebb szervezeteknek jelentős kihívás
- Megszoktuk, hogy bármilyen erőforrásból, alapanyagból bármennyi van, csak pénz és esetleg hangerő kérdése a megszerzése
- Megszoktuk, hogy a problémákat, a konfliktusokat az üzleti partnereknél megfelelő szintre eszkalálva, racionalitást követő döntéshozókkal tárgyalunk. Ma sokszor a rövid távú átgondolatlan tűzoltás, a belső szervezeti megfelelési kényszer ésszerűtlen álláspontokat generál, és gyakran a tárgyalópartnereknek nincs is mozgásterük (azaz valójában nem is tárgyalópartnerek, hanem szócsövek)

Bízunk benne, hogy az üzleti élet (és a világpolitika is) egy kevésbé konfliktuskereső, és kiszámíthatóbb mederbe tér vissza.

Lakatos Péter,
a Videoton Zrt.
társvezérigazgatója,
az MGYOSZ
társelnöke

Mindezzel együtt, mint általában a válságok idején, most folyik a mezőny „szétlövése”, mint amikor a Forma 1-ben újraindítanak.

„Reméljük, pár év múlva úgy fogjuk érezni magunkat, mint az úszó, akinek ólomövel és összekötött lábbal kellett edzenie, és szárnyakat kap, amikor nehezítések nélkül úszhat a versenyen”

A cégek egy évtizedre előre most fognak új pozíciókat, és vesztenek korábban megszerzetteket, markánsan mutatkoznak

meg a vezetés és a szervezet minősége és a stratégiai pozícionáltság (mennyire kell az adott cég terméke a piacnak) különbségei.

A saját házunk tájáról: rendkívül fontos, hogy a mai sikeres 40-es/50-es vállalatvezetői generációban is felébredjen a közügyek (azaz a közös ügyeink) iránti érdeklődés, és sikerüljön az így megjelenő energiákat a MGYOSZ felé csatornázni. Az MGYOSZ regionális szervezeteit fel kell éleszteni. Fontos lenne a Business Europeban a V4-es illetve a többi újonnan csatlakozott ország gazdasági képviselőinek szorosabban egyeztetni, és a céljainkat markánsan megjeleníteni.

Tehát a kihívások és a lehetőségek is adottak, ezért is kívánok minden tagtársunknak és családjainknak jó pihenést, és erőtől duzzadó visszatérést a munkapad mellé.

Gablini Gábor: „Bizonytalan környezetre, kevésbé uralható folyamatokra számítok, melyeket az elszabaduló árak még bonyolultabbá tehetnek”

Nemrégiben levelet kaptam az Európai Autókereskedők Szövetsége elnökétől, aki hosszan elemezte a piaci helyzetet, kilátásokat. Az elmúlt száz évben nem történt olyan mértékű változás az újautó kereskedelem struktúrájában, mint amilyen most jön! Drámai évek állnak előttünk, írja. A kereskedők nagy számban tűnhetnek el, s az egész szakma átrendeződik. Az eddig viszonylagos autonómiával rendelkező márkakereskedők helyett, az ügynöki rendszerben látja sok autógyártó a „messiást”, amely elhozza számukra a Kánaánt. A mostani árresek helyett, „gombokért” dolgozó ügynökök hozzák majd a vásárlókat, a profit meg tovább duzzad, elégedett befektetők, óriási menedzseri bónuszok jönnek stb. Miután az aftersales-t is kiszervezni tervezik, nem kell bajlódni a „márkakereskedőkkel”, szervizekkel, minden sokkal egyszerűbb lesz... (!??) A vásárlókról alig esik szó, maximum annyi, ha új autóval akarnak járni, majd fizetnek. Vagyis: nagyon összetett a helyzet, amire nehéz előre felkészülni, jól reagálni.

Amikor tavaly a COVID19-cel szembe-sültünk, meglepődtünk, felkészületlenül ért mindannyiunkat a világjárvány. Úgy gondoltuk, gyorsan túl leszünk rajta, mert hinni akartunk a „sziréneknek”. A tavaszi leállást nyáron a nagy „szabadság” követte, azaz a pár hónap bezárkózás után az emberek felszabadultan nevettek, vásároltak, utaztak. Akkor úgy tűnt, a magyar gazdaságot nem rázta meg a pár hónapos leállás. Ősszel azonban világossá vált: még messze nem vagyunk túl a pandémián, a második, majd a harmadik hullám pusztító volt. Ekkor már a világjárvány felszínre hozta a világgazdaság gyenge pontjait is, ami a rendszerek működésében máig tartó zavart idézett elő. Hatása exponenciálisan terjedt. A kapitalista gazdaság lényege a profit maximalizálása. Ha valahol egy kicsivel is olcsóbb egy termék előállítására, oda szervezték át a gyártást.

Így például az autóiipari alkatrészeket, részegységeket szanaszét gyártják a világban, Kínától kezdve Dél-Amerikán át Ázsiáig. A környezeti következményekkel idáig nem kellett kalkulálni, tehát akár a világ végéről is lehetett szállítani. A beszállítói láncok így annyira komplexek lettek, hogy amikor az egyik helyen megszakadt, mert leállt a gyártás, akkor nem volt, aki pótolja, hirtelen beugorjon a kieső helyébe. Tíz éve még óvatosabbak voltak a megrendelők, igyekeztek több

„Tovább nő az olcsó, 15-25 éves használt autók importja, bár az árak ott is kb. 20 százalékkal emelkedtek. Mindez akkor, amikor az autók átlagéletkora már most is 15 év, és a károsanyag kibocsátás átlaga, javulás helyett, drámaian romlik tovább...”

helyről is szimultán vásárolni, hogy ne legyenek kiszolgáltatottak, ám a profitkényszer felülírta az óvatosságot. Ráadásul az autógyártók jó ideje már a Just in Time rendszerben dolgoznak, azaz a raktározási költséget minimalizálva, nem tartalékolnak, nem tárolnak alkatrészeket, hiszen azok jól időzített rendszerben, mindig időben beérkeztek.

A kínai szállítások leállása így valószínűleg katasztrófát idézett elő: a szállítások leállításának hatása végigfutott az egész autógyártási rendszeren, bizonytalanná vált az egész folyamat. A gyártók akkor döbrentek rá, mennyire kiszolgáltatottak egy-egy kis alkatrész beszállítójának, szinte tehetetlenül várták a leállás végét. Nem volt alternatíva, nem volt választási

lehetőség. A vásárlók aktivitása egy rövid átmenet után ugrásszerűen nőtt, a gyártási kapacitás viszont leszűkült. A piacon hiány alakult ki, amivel sok gyártó, kereskedő még nem, vagy csak nagyon régen találkozott. Mi ezt már megéltük a rendszerváltást követően, csak nem gondoltuk, hogy pár évtized múlva ez megismétlődhet. Akkor a nyugati kereskedők irigykedve nézték, hogy nálunk bármit el lehet adni. Mi azonban tudtuk, nem ilyen rózsás a kép.

Chipválság, alapanyaghiány, az energia árak elszabadulása, CO₂-kvóta – sorolhatnám napestig, mennyi minden sújtja az autóiipart is. Mindebből az is következne, hogy rossz évet zárnak az autógyártók. Nem így van. Az 1-9. hónapi adatok extraprofitokról tanúskodnak. Az elmúlt másfél évben 20-25 százalékkal nőttek az új autók árai, és a következő egy-két évre is hasonló tendenciát jósolnak az iparági szakértők. A fejlett nyugati országokban sincs meg erre mindenhol a fizetőképes kereslet, Magyarországon pedig, egy tavaszi pénzügyminisztériumi felmérés szerint, ezt a drágulást csak egyre kisebb arányban képes követni a privát vásárlóerő. Tovább nő az olcsó, 15-25 éves használt autók importja, bár az árak ott is kb. 20 százalékkal emelkedtek. Mindez akkor, amikor az autók átlagéletkora már most is 15 év, és a károsanyag kibocsátás átlaga, javulás helyett, drámaian romlik tovább.

A hiány és az infláció, szinte mindenhol felhajtja az árakat, így a szállítás területén is. A pandémia miatti leálláskor sok konténert kivontak a forgalomból, ám amikor a fuvarozási igény újra növekedni kezdett, sok nem került vissza a körforgásba. A világjárvány előtt 2500 dollárért szállítottak Amerikába, Európába egy konténer árut, most 20 ezer dollárért, de ez csak egy példa a sok közül. Egyre többen „ismerik fel” a hiánypszychózis „pozitív hatásait”. Az alapanyagoktól az energián keresztül,

egyre több területen próbálják újra pozícionálni termékeiket, szolgáltatásaikat a meghatározó szereplők, s ha versenyhivatali ellenőrök nem „fülelik le” őket, akkor a korábbi évek veszteségeit bőven visszaszedhetik a megemelt árakkal.

„A világválság felszínre hozta a világ gazdaság gyenge pontjait is, ami a rendszerek működésében máig tartó zavart idézett elő. Hatása exponenciálisan terjedt...”

A magyar gazdaság teljesítményét nagyon nehéz ebben az össze-vissza állapotban megítélni. A világon szinte mindenütt öntötték a kormányok a pénzt a gazdaságba, hogy mérsékeljék a zuhanást, segítsék a gazdaság újraindulását. Így volt, így van ez nálunk is. Kérdéses, hogy az így elért eredményekre mennyire lehet alapozni. Tartok attól, hogy akadnak fikatív, vagy a nagyobb közönség számára értéktelen teljesítmények, amelyek eltűnnek, ha az állami pénzosztás megszűnik. Aggasztó a pénzromlás mértéke, az árfolyam instabilitása, bár a jegybank elnöke szerint uralják a helyzetet, a mindennapi tapasztalatok ennek ellentmondani látszanak.

Hogy mindezek után milyen évre számítok 2022-ben?

Ismét választási év jön, sok izgalommal, de talán annál is több indulattal, ami kihat a gazdaságra is. Nehezen tervezhető, bizonytalan környezetre, kevésbé uralható folyamatokra számítok, melyeket az elszabaduló árak még bonyolultabbá tehetnek.

Nehezményezem, hogy 2022-ben sem kerülnek kivezetésre az elmúlt tíz évben bevezetett extra adók, mint például az elábé (eladott áruk beszerzési értéke) teljes körű levonhatóságát korlátozó szabályozás, amit még 2011-12-ben vezetett be a kormány, vagy a tavalyi kiskereskedelmi adó. Nem könnyű ezt tudomásul venni akkor, amikor egyik kezével önti a pénzt az állam a gazdaságba, másik kezével meg elvesz olyanoktól is, akik a válság elszenvedői. Ez a rombolja a piacot, gyengíti a bizalmat, nem ösztönzi a

Gablini Gábor, a Gablini Vagyonkezelő Zrt. tulajdonos-vezérigazgatója, a GÉMOSZ elnöke, az MGYOSZ alelnöke

gazdaság szereplőit értéktermelésre, ami nélkül viszont nincs tartós növekedés. Ebben a kiszámíthatatlan környezetben nem zárom ki a forint további értékvesztését sem.

A végére egy jó hírt hoztam: 2018-ban tett le a kormány asztalára az MGYOSZ egy komplett szakképzési stratégiát. Elkészítése során szinte mindenkiel konzultáltunk, akinek valós ismerete és megalapozott szakmai véleménye lehetett ebben a témában. S most örömmel állapíthatom meg, hogy az MGYOSZ koncepcióját nem csak elfogadták, hanem nagy részét már be is vezették a szakképzésben. Idén ősszel pedig megtörtént a csoda, úgy volt sok szakmában túljelentkezés, hogy gimnáziumokat sem kellett bezáratni!!! (Volt, aki ezt javasolta.) Ráadásul olyan gyerekek jelentkeztek nagy számban, akik jó eredménnyel végeztek az általános iskolát. A diákokat és a képzési helyeket az új koncepcióval sikerült kellő mértékben motiválni, viszont a munkaadók kellő számú részvételét,

főleg a KKV szektorból, a megfelelő ösztönzés hiányában, még nem sikerült elérni. 2022 egyik fontos célkitűzése, hogy ezt az elmaradást sikerüljön pótolnunk. Büszke vagyok az eredményre, arra a támogatásra, amit az MGYOSZ tagságtól, elnökségtől és elnökétől kaptunk, kapunk. Külön köszönöm kis csapatunk motorjának, Tomcsik Gabriellának és Wimmer István főtítkárnak a sok munkát, időt, energiát, amit a projektbe tettek és még tenni fognak!

A szakképzésben elért eredmény ismét arról győzött meg, hogy szakmai elköteleződéssel, összefogással, értelmes munkával is lehet sikert elérni. Válságok mindig voltak, lesznek is. Nem mindegy azonban, hogyan kezeljük a nehézségeket. Meggyőződésem, csak akkor nem fullad káoszba egy kríziskezelés, ha működik az összefogás, ha megvan az összhang a szereplők között és a tevékenység is átlátható.

Lözüggokkal, nehéz helyzetben sem jutunk előre!

Gál Pál Zoltán: „A szakma tartósan elvesztette szakképzett munkatársainak egy jelentős részét”

A járvány igazi kárvallottja a turizmus és a vendéglátás. Voltak biztató periódusok, amikor azt gondoltuk, vége a rémálomnak, aztán jött az újabb hullám, és vele a folytatódó nehézségek.

A 2. hullám után fellélegzett a szakma, úgy éreztük a hirtelen fellendülő kereslettel gyorsan feledtetni tudjuk a bezárással kapcsolatos veszteségeinket. Ám ezeket a reményeket a 3. hullám 2021-ben gyorsan lehűtötte. Aztán idén nyáron minden idők legjobb adatait produkálta a szakma, a belföldi forgalom mind a turizmusban, mind a vendéglátásban hihetetlen mértékben felfutott. Az év végi összesítésben ez sokat szépít az éves adatainkon, ám nem tudja semmissé tenni a veszteséges hónapokat és külföldi turisták elmaradását. Itt ugyanis nem lehet tartalékolni, raktározni, a tavasszal távolmaradó vendégek költségét nem pótolhatja a nyáron megérkező turistaáradat. Ráadásul a kényszerű bezárások miatt szükségszerűen csökkenteni kellett a létszámot, ami később visszaütött.

A léépített, vagy önként távozó emberek hiányoztak a nyáron robbanásszerűen megugró forgalomnál. Kettős nyomás alá kerültek a turisztikai, vendéglátó cégek. Egyrészt a hirtelen keletkező óriási kereslet nyomása alá, másrészt a növekvő munkaerőköltségek, a munkaerőhiány okozta nyomás alá. Őszre kiderült, a szakma tartósan elvesztette szakképzett munkatársainak egy jelentős részét. Akik tavasszal kényszerűen távoztak, gyorsan el tudtak helyezkedni, például szervízközpontokban, más szolgáltató ágazatokban, jó nyelvtudással rendelkező emberekre ugyanis mindenhol szükség volt. Az új munkahelyekről aztán kiderült, kényelmesebbek, mert nem kell hétvégén, vagy éppen este is dolgozni, stabil, kiszámítható, ráadásul sokszor magasabb jövedelmet is biztosítanak, mint a forgalomnak eléggé kitett, teljesítményarányos bérezést ígérő turizmus, vendéglátás. Aki ezt felismerte, az már nem akar visszatérni korábbi munkahelyére, így tartós veszteségnek számít az ágazatban. Ráadásul azt tapasztaltuk, hogy a szakma presztízse az egyetemre

Gál Pál Zoltán, a Jet Travel Kft. tulajdonos ügyvezetője, a VIMOSZ (Turisztikai és Vendéglátó Munkaadók Országos Szövetsége) elnöke, az MGYOSZ alelnöke

„Fontosnak tartanám, hogy az Európai Unió végre egy egységes járványkezelési protokollt vezessen be, így kiszámíthatóvá válna a jövő év tervezése is. A szándék megvan, jó lenne, ha tettek is következnének.”

jelentkezőknél is romlott: kevesebb fiatal választaná ezt a területet jövőbeni hivatásának. Vagyis a szakma elveszítette az értelmiség-utánpótlásának egy részét. Ezt a következményt is a COVID-csapások közé kell sorolni, s nem igazán látjuk még, miként tudjuk megfordítani ezt a nagyon káros trendet.

A tapasztalatok közé tartozik az is – bár nem meglepetés –, hogy Budapest nélkül félkarú óriás a magyar turizmus. Bár idén ősszel sok életjelet mutatott a főváros turizmusa, de valójában a válságból való kilábalás a légitársaságokon is múlik. Volt, aki újraindította járatát, mások továbbra is kívánnak, azt érzékeltetvén, még nincs vége a világvjárványnak, ezért még minden nagyon bizonytalan, erre nem lehet építeni járatokat. Ennek ellenére a szakma reménykedett, hiszen ha még kevés járatral is, de elkezdtek jönni a külföldi turisták. Szeptemberben sokat ígérő volt a rendezvényszervezés is. A cégek szinte egymást túlllicitálva foglalták le az évvégi rendezvényekre a termeket, hogy biztosan legyen helyük. Már úgy látszott, újra indul a konferenciaturizmus is. Aztán jött a negyedik hullám, az újabb nagy lemondási áradattal.

A téli szünetre már csak visszafogottan érkeznek foglalások, láthatóan mindenki kívár.

A jövő évre már nincsenek illúzióink. Nagy valószínűséggel a vírus itt marad velünk egész évben. A sok rosszban az lehet egyes elemzések szerint némileg biztató, hogy talán az omikron vírusvariáns nem olyan pusztító, mint elődei. Sőt, azokat kiszorítva eljőhet a vírusokkal való „békés együttélés” időszaka is. Az látszik, a kormány elszánt, itt nem lesznek lezárások, vagyis nem kell drasztikus intézkedésektől tartani. Ez jó, csak az a kérdés, lesz-e elegendő fizetőképes kereslet. 2021-ben ugyanis jelentős áremelést ge-

neráló tendenciák is beindultak. Drágult az energia, a minimálbér, és sok egyéb anyag ára. Kérdés, megmarad-e a Szép kártya kedvező adózása, vagy a turisztikai fejlesztési hozzájárulás. Minden segítségre szükségünk lesz, hiszen a vidéki turizmusban meghatározó marad a belföldi vendégkör, az ő költésüknek pedig gátat szabhat a magas ár. A külföldi turistáknál pedig az a kérdés, a számunkra meghatározó országoknál lesznek-e a kiutazást befolyásoló korlátozások. Én személy szerint fontosnak tartanám, hogy az Európai Unió végre egy egységes járványkezelési protokollt vezessen be, így kiszámíthatóvá válna a jövő év tervezése is. A

szándék megvan, jó lenne, ha tettek is következnenek.

Nagy valószínűséggel a jövő évben az ideinél nagyobb lesz a forgalom, ám a jövedelmezőség alatta marad a 2019. csúcsevűnek, mert a költségek jelentősen elszaladnak, amelyeket nehéz lesz teljes egészében az árakban is érvényesíteni. Befolyásolhatja a jövő évet az is, hogy vége a hitelmoratóriumnak, a magas infláció a kamatokat is felfelé hajtja, s ez érinti a fizetőképes keresletet is. Vagyis vannak biztató jelek, de aggasztó elemek is. Kiszámíthatatlan, hogy összességében ezek milyen helyzetet eredményeznek az ágazatban.

Koji László: „A kiemelkedő építőipari teljesítmény mögött komoly feszültségek húzódnak meg”

A legfontosabb, hogy az építőipar a járvány időszaka alatt is folyamatosan tudott dolgozni, ugyanakkor ez lassította és drágította a termelési folyamatot. 2020-ban több mint 9%-kal kisebb volt a teljesítés volumene, a legmagasabb termelési évhez, 2019. évhez képest.

Jelenleg viszont már szeptember hónapban fölzárkózott az építőipar a 2019-es termelési szinthez, és várakozásaink szerint ebben az évben eléri az 5000 milliárd forintos bevételt az országos építési-szerelési tevékenység értéke folyó áron. Jó jel az is, hogy a folyamatos munkavégzés eredményeképpen több mint 20 ezer fővel foglalkoztatunk jelenleg több munkavállalót, mint 2019. év végén, vagyis a járvány éveiben is bővítette a foglalkoztatotti létszámot az építőipar.

Jelenleg 3500 milliárd forintnál tart a termelési érték, és teljesen biztos, hogy az 5000 milliárdot túl fogjuk lépni. A 2019-es 4460 milliárd forintos értékhez viszonyítva ez azt jelenti, hogy a járvány előtti termelési szintet túlszárnyalja az építőipar, visszapattant 2021-re a termelési érték.

A kiemelkedő teljesítmény mögött azonban komoly feszültségek húzódnak meg. A legnagyobb feszültség, a szakmunkás- és a mérnökhány. Nem létszámiány van az építőiparban – hiszen most már kb. 370 ezer főt foglalkoztatunk, 120 ezer emberrel többet, mint a foglalkoz-

tatási mélyponton 2013-ban –, hanem szakmunkás- és mérnökhány. Rövidtávon úgy tudunk ezen segíteni, ha a nagyszámú segéd munkást, akit a piacon tartottunk, igyekszünk bevonni a felnőttképzésbe. Keletről nyugatra áramlanak a szakmunkások és a mérnökök. Keresnünk kell azokat az Unión kívüli országokat, ahonnan további létszámot tudunk átmenetileg fogadni. A mostani mintegy 40 ezer ilyen kollégával szemben jövő évben úgy 10 ezer fővel többre lenne szükségünk, mivel a hatékonyság területén nem tudunk olyan mértékben javulást produkálni, hogy erre a pótlólagos létszámra ne lenne szükség. Másrészt az ÉVOSZ folytatja a hazahívó programját is, melynek lényege a Nyugat-Európában munkát vállalt szakmunkások és mérnökök hazahívása. Elmondhatjuk, hogy jelenleg már többen jönnek haza, mint amennyien elmennek a mi szakmánkból külföldön munkát vállalni, és a tapasztalat az, hogy kb. 6-7 évnyi külföldi munka után érzik úgy a kint dolgozók, hogy eleget láttak, tanultak, gyarapodtak és szívesen hazajönnek. Hosszabb távon ezen a létszámgondon úgy lehetne segíteni, ha az iskolarendszerben – középfokon is és felsőfokon is – több építőipari hallgató végezne. Ehhez akár szakmunkásiskoláink határon túlról is – akár 100 km-nél nagyobb távolságból – iskolázhatnának be szakmunkástanulókat, mert az a tapasza-

Koji László, az ÉVOSZ elnöke, az MGYOSZ alelnöke

lat, hogy aki egy országban megszerzi a bizonyítványát, az sokszor abban az országban vállal munkát, akár szakmunkásként, akár mérnökként.

A járvánnyal összefüggésben azért meg kell még jegyezni, hogy drágította a kivitelezést, és sok helyen lassította is. Különösen nehéz helyzetbe kerültek azok a cégek, amelyek a járvány időszaka előtt kötötték a szerződéseket és ezek a folyamatban lévő munkák belefutottak a

2021 áprilisa óta tapasztalható nem várt áremelkedésbe. A drágulás világjelenség, de a magyar építőiparra is nagyon jelentősen hat.

Hol tartunk most? Jelenleg az építőipar 22%-kal magasabb a rendelésállománya, mint 2020. november elején volt, de itt is nagy a szóródás. Most az építőipart elsősorban a lakásépítés, lakásfelújítás húzza, és a termelő szektorban a csarnoképítés és a logisztikai központok építése. Nem ilyen mértékben bővült a múlt évhez képest az út-, vasút- és mélyépítésnek a rendelésállománya. Ott, ahol az állami és önkormányzati megrendelések a meghatározók, további megrendelésre volna szükség.

2022-ben az építőipar, mostani prognózisunk szerint, tovább fog növekedni: a jövő év eleji 5000 milliárdhoz képest 2022-ben további 5-7%-os növekedést látunk jelenleg. Ehhez az is fontos, hogy a kereskedelmi bankok továbbra is elfogadható kamatszint mellett finanszírozzák a beruházásokat és a felújításokat. További létszám felvételére alkalmas az építőipar – bár ez egy extenzív növekedési módszer. Jelentős saját beruházásokra lenne szükség, hogy az élők munkát kímélve, javuljon az építőipar hatékonysága.

Nagy elvárásokat fogalmaz meg az építőipar a háttérparral, elsősorban az építőanyag-gyártással szemben, hogy mi-

nél inkább előkészített építési termékeket lehessen beszerezni a kivitelezésekhez, amivel gyorsítani lehet a kivitelezést, az élők munkai igényességet pedig csökkenteni lehet. Gyakorlatilag az építőipari folyamat a

„A mi prognózisunk szerint az energia drágulásának összességében az építőanyagoknál jelentős árfelhajtó ereje lesz, az október végi árakhoz képest a jövő év eleji – 2022. március végéig – áremelkedés akár 20-25%-os nagyságrendű is lehet egyes építőanyagoknál”

helyszíni szerelés irányába tolódik el, mint ahogy a világon máshol is. Minden olyan támogatás, ahol kedvezményezettek vannak a beruházások mögött, nagyban segíti az építőipar fejlődését, mert akkor kedvezményezett tud lenni maga az építőanyaggyártás is.

2022-nek nagyon nagy tartaléka a cégek egymás közötti együttműködési képességének a javíthatósága. Gondot és feszültséget fog jelenteni, hogy az

építőanyagok gyártása nagymértékben energiaigényes, ilyen a cement, a kőzetgyapot, az égetett kerámia, cserép, a falburkoló anyagok. Az építőanyag-gyárak a legmodernebb technológiával dolgoznak, ám nincs akkora energiamegtakarítási lehetőségük, mint amilyen mértékben a felhasznált energia ára emelkedik. A mi prognózisunk szerint ennek összességében az építőanyagoknál jelentős árfelhajtó ereje lesz, az október végi árakhoz képest a jövő év eleji – 2022. március végéig – áremelkedés akár 20-25%-os nagyságrendű is lehet egyes építőanyagoknál. Az energiaigényes építőanyagoknál még inkább fontos lesz 2022-ben, hogy például a Magyar Nemzeti Bank zöld otthontermelési programja – az ismert kamatozási feltételek mellett – hitelt biztosítson az otthontermeléshez, illetve egyáltalán a beruházási támogatások a lehető legnagyobb mértékben megmaradjanak, illetve a kereskedelmi bankok kamatpolitikája a hitelfelvételt továbbra is elfogadható mértékben tegye lehetővé a beruházni, felújítani kívánók részére. Az Európai Unióban az építőiparban 2021-re 5,6%-os növekedést prognosztizálunk, a magyar növekedés az idén 10,5%-os lehet. Ez a növekedési ütemelőnyünk, ami majdnem duplája az Unió építőipari növekedésének, 2022-ben is nagy valószínűséggel megmarad.

Dr. Orosz Csaba: A növekedési mutató lenyűgöző, az infláció megdöbbentő, a költségvetési hiány ijesztő

Nehéz megítélni, milyen volt az idei év. Ha a makro számokat nézzük, nagyon jó és nagyon rossz, egyszerre. A növekedési mutató lenyűgöző, az infláció megdöbbentő, a költségvetési hiány ijesztő. Valóságos pénzeső zúdult a nyugdíjasokra, és sok preferált társadalmi rétegre, ami tovább növelte az amúgyis terven felüli deficitet, és erősítette az inflációs nyomást. Amikor értékelünk, nemcsak egy számot kell kiragadnunk, hanem többet is figyelembe kell vennünk. Így már jól látszik, nagyon vegyes idei éven leszünk túl.

A COVID19 továbbra is velünk maradt, s megjósolhatatlan, mikor térünk vissza a normál üzemmenethez, a megszokott élethez. A bizonytalanság befolyásolja

a vállalati teljesítményt, a munkatársak pszichikai, fizikai állapotát. Ezt nem lehet tervezni, amikor baj van, kezelni kell. Így volt ez egész évben, szektoronként más-más mértékben. A turizmus, az oktatás, az egészségügy „katasztrófa sújtotta” területé nyilvánítható, a gyártás, egyéb szolgáltató ágazatok talán még nyertek is végül.

A 2022. évi várakozásaimat erőteljesen meghatározza, hogy minden jel szerint a járvány jövőre sem tűnik el. Reménykedni lehet, hogy kisebb mértékben gátolja a munkát, mint az idén, de valószínűleg a megszokott védekezésen kívül – oltás, maszk, fertőtlenítés – semmit nem tehetünk. Ez bizonytalanná teszi a kilátásokat, így tervezni is csak sok feltétellel, óvatosan lehet.

„A világjárvány szétzilálta a termelési láncokat, nem tudom, milyen módon rendeződnek újra. Ha az lesz a következmény, hogy a Kínába kihelyezett termelés egy részét visszahozzák Európába a gyártók, akkor akár nyertesei is lehetünk ennek a visszahozási folyamatnak, azaz a járványnak.”

dr. Orosz Csaba, a HOROSZCOOP
Külkereskedelmi Képviseleti Kft. tulajdo-
nos ügyvezetője, az MGYOSZ aelnöke

A világvárvány szétzilálta a termelési láncokat, nem tudom, milyen módon rendeződnek újra. Ha az lesz a következmény, hogy

a Kínába kihelyezett termelés egy részét visszahozzák Európába a gyártók, akkor akár nyertesei is lehetünk ennek a visszaszervezési folyamatnak, azaz a járválynak.

Befolyásolja a jövő évi gazdasági folyamatokat a nagyhatalmak viszonya is. Az USA-Kína vita továbbra is éles, az Oroszország-Ukrajna közötti feszültségből még bármi kifejlődhet, és az Oroszország-Európai Unió közötti kapcsolatrendszer is sok nehézséggel terhelt. Ezek hatása érinti a vállalatok üzleti lehetőségeit is. Bármennyire is rosszul hangzik, de az ukrán-orosz feszültség a magyar gyártók lehetőségeit növelték. Ha rendeződik a helyzet, sok nyugati cég ott fog termelteni, mert ott olcsóbb a munkabér. Ugyanez igaz a Nyugat-Balkánra, Szerbiára is. Sokat dolgozom most arrafelé, feltűnő, hogy egyre több nyugati cég kezdett beruházásba. Magyarországon a szolgáltatások iránti megnövekedett igény a béreket erőteljesen felfelé nyomta, s nem látni, mikor, hogyan fog enyhülni ez az erős bérnymomás.

A magyar gazdasági kilátások előre jelzésénél nem hagyható figyelmen kívül, hogy 2022-ben itt választás lesz. Utána

mindenképpen változás jön, akár nyer a jelenlegi koalíció, akár veszít. Ha nyer, akkor biztosan határozott lépéseket tesz majd a költségvetési pozíció rendezésére, ami szükségszerűen megszorításokkal és az államkassza bevételeit növelő intézkedésekkel jár. Nem szeretném megjósolni, milyen intézkedések jöhetnek szóba. Ha veszítene a jelenlegi koalíció, akkor meg az új csapat fog változtatni.

Mindezek alapján úgy vélem, a jövő év talán még az ideinél is bizonytalanabb lesz. Tele kiszámíthatatlan folyamatokkal, rendezésre váró gondokkal. A gazdasági mutatókban nem várok nagy elmozdulásokat. Lesz növekedés, de már nem akkora, mint az idén. Magas lesz az infláció is, de ismét csak azt remélem, hogy az ideinél kisebb mértékű. Megszűnik a pazarló pénzkiáramlás, a költségvetés az ideinél szigorúbb lesz, de a most felhalmozott óriási hiány hatása nem tüntethető el egyik évről a másikra. Bár Európa versenyképességéről sok rosszat szoktak mondani, én abban bízom, hogy a globális növekedés egyik motorja lesz a világban, és ennek – az Európai Unió tagjaként – mi is haszonélvezői leszünk.

Vértes András: „A múltat se nagyon értjük, hát még a jövőt...”

Az elmúlt két év megtanított minket arra, hogy nagyon óvatosan írjunk a jövőről. Persze jövő lesz, de milyen? Nagy valószínűséggel állíthatjuk, hogy 2022-ben nálunk, Magyarországon, az év első fele és a második fele gazdaságilag és politikailag is eltérő lesz. A választások után, akárki is nyeri a „kupát”, jelentős változás lesz a gazdaságban. A jelenlegi trend ugyanis bizonyosan nem fenntartható, sőt kifejezetten veszélyes, akár már rövidtávon is. Nem véletlen, hogy a kormány december elején mintegy 350 milliárd állami beruházás befagyasztásáról döntött, pedig eddig ez lehetett a fő szlogen: építeni minden áron.

Ez nem folytatható. Minden komoly közgazdász látja, hogy az infláció súlyos fenyegetés. Sőt, a lakosság is érzi, napról napra, hogy mennek felfelé az árak. Az infláció már nem átmeneti jelenség, hanem súlyos veszély. És persze mindig a kisember jár rosszul, az áremelési törek-

vés minden ágazatban markánsan erősödött. A jelenlegi kormány egyelőre azzal van elfoglalva, hogy saját hibáit korigálja: például 5000 milliárd forintot tettek még a gazdaságba idén, a költségvetési törvényen felül. Ilyen helyzetben ez érthetetlen. A stabilitási törvény alapján december végére az egy évvel korábbi szint (80,1%) alá kellene szorítani az adósságrátát, ez „kreatív módszerek” alkalmazását fogja igényelni.

Mire számítsunk? Eleinte sokkal nehezebb időkre, mint 2-3 évvel ezelőtt. A vírus, a vírusok egyelőre valószínűleg velünk maradnak. Az állami költségvetés továbbra is nagyon jelentősen deficites lesz, az államadósság alig csökken. A GDP növekedése 5% körül várható, a folyó fizetési mérleg 4,5% körüli deficitet fog mutatni. A novemberi infláció már 7,4%, rendkívül magas. Szeretném az EU-trendek térdhódítását, egy nyugodtabb és okosabb Magyarországot.

Vértes András, a GKI Gazdaság-
kutató Zrt. elnöke, az MGYOSZ
alelnöke

„A választások után, akárki is nyeri a „kupát”, jelentős változás lesz a gazdaságban. A jelenlegi trend ugyanis bizonyosan nem fenntartható, sőt kifejezetten veszélyes, akár már rövidtávon is.”

Wimmer István: „Az egész évünket a COVID-hoz alkalmazkodás határozta meg”

Nem rajtam múlt, de nem bizonyultam sikeres prófétának. Sőt semmilyennek sem. Tavaly ilyenkor azt jövendöltem, vagy inkább reméltem, hogy az a sok önként vállalt vagy elkerülhetetlen áldozat, közös erőfeszítéseink nem bizonyulnak majd hiábavalónak és 2021 a béke, a nyugalom éve lesz mind az egyén, mind a gazdasági szereplők számára. Nem egészen így történt.

Közel az esztendő végéhez még talán véget sem ért a járvány harmadik hulláma és már elkezdődött a negyedik. És az egész évünket még mindig a COVID-hoz alkalmazkodás határozta meg. Az MGYOSZ és partnereink munkatársai csakúgy, mint számos vállalkozás a korábban jelentéktelen súlyú home office-ban végezték munkájukat. A személyes kapcsolatok bizonyos értelemben hiányoztak is, meg nem is. Ez a lassan két év bizonyította, hogy az online munkavégzés sok esetben nem csak költségben, de eredményességben is hatékonyabb.

Így aztán remek hangulatú és eredményes megbeszéléseink voltak itthoni és nemzetközi partnereinkkel. Több hasznos pályázatot bonyolítottunk le az online lehetőséget is kihasználva egyebek közt a szövetség ágazati tagszervezeteivel. Hat projektünk volt munkaerőpiaci kihívások tárgyában (építőipar ÉVOSZ, könnyűipar MKSZ, bútór- és faipar FABUNIO, idegenforgalom- és vendéglátás VIMOSZ, gépjármű- és gépjármű- és javítás GÉMOSZ)

Lezárult az európai bizottság által finanszírozott kétéves, pályázatunk, a szlovák, a szlovén, a macedón és a horvát, valamint a montenegrói partnerszövetségeinkkel. A projektet, amely az idősödő munkavállalók munkahelyi alkalmazkodóképességének körülményeit és ezzel kapcsolatos jó tapasztalatokat vizsgálta, szakmailag támogatta a BusinessEurope és a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet budapesti regionális irodája is.

Izgalmas tapasztalatokat hozhat az a jelenleg zajló régiós – román, szlovák – partnerekkel közösen folytatott kutatási projekt, amely vizsgálja: a digitális készségek és képességek meghatározó szerepét az

Wimmer István, az MGYOSZ főtítkára

ipar 4.0 során a munkahelyi átalakulások kockázatai és kihívásai kapcsán.

Mindezek mellett idén is kiemelkedő jelentősége volt a kormánnyal és a szakszervezetekkel folytatott bértárgyalásoknak, amely végül is egy, a vállalkozások érdekeit is figyelembe vevő, vállalható megállapodással – bár jelentős kötelező béremeléssel, de egyidejűleg a munkáltatói terhek csökkentésével – zárult.

És bár az online tényleg működőképesnek bizonyult és sok esetben a jövőben már nem kényszerűség, hanem hatékonysága miatt lesz eszköze a kommunikációnak, de sose fogunk teljesen lemondani a személyes találkozásokról, mert ezeknek ezer olyan mozzanata van, ami semmiképpen nem pótolható az informatika akár legmodernebb eszközeivel sem.

2022-ben nem lehet, nem szabad,

hogy minden úgy menjen tovább, mint 2021-ben. Számos dolog változott, ami végre talán mégis okot adhat az optimizmusra. Talán a legfontosabb, hogy immár hatékony és széles körben alkalmazható, alkalmazott oltásokkal lehet előbb-utóbb gátat szabni a járvány terjedésének.

„Bár az online tényleg működőképesnek bizonyult és sok esetben a jövőben már nem kényszerűség, hanem hatékonysága miatt lesz eszköze a kommunikációnak, de sose fogunk teljesen lemondani a személyes találkozásokról”

Szövetségünknek gazdasági lobbizervezetként a jövő év legfontosabb kérdései nem sokban változnak, de szinte valamennyit hangsúlyosabban kell kezelnünk, képviselnünk. Kiemelten fontos a már említettek mellett az ellátási biztonság: az alapanyag- és alkatrészellátás nemzetközi és hazai biztonságának kérdése, az uniós szabályozások figyelemmel kísérése, a hazai szabályozások véleményezése, a munkaerőpiac helyzetének, a vállalkozások versenyképességének minden eszközzel történő támogatása.

Az MGYOSZ-nak folytatnia kell a párbeszédet a hazai és külföldi partnerekkel, egyedüli magyar tagként fokozni aktivitásunkat a brüsszeli európai gyáriparos és munkaadói szövetségben a BusinessEurope-ban. Tárgyalni, tárgyalni és tárgyalni a mindenkori politikai vezetéssel, úgy országos, mint helyi szinten. Ez utóbbihoz jelentős eszköz lehet az idén megkezdett regionális szerveződés kiteljesítése. A szövetségnek ugyanakkor meg kell őriznie függetlenségét és tárgyilagosságát, miközben fejlesztenie kell szakértői tevékenységét, és növelnie szervezettségét.

Elveszthetik befektetőiket azok a vállalatok, amelyek nem aktívak az ESG területén

A környezeti, társadalmi és vállalatirányítási (ESG) tényezők egyre inkább meghatározzák a befektetési stratégiákat, és a PwC kutatása szerint mára a világ vezető befektetőinek egyik legfontosabb szempontjává váltak. A megkérdezett befektetők csaknem fele hajlandó megválni olyan vállalatoktól, amelyek nem tesznek megfelelő lépéseket ezen a téren. A válaszadók több mint fele (59%) az ESG-kérdésekkel kapcsolatos intézkedések hiánya miatt leszavazna egy vezetői bérmegállapodást is. A határozott vélemények ellenére a befektetők nem szeretnék, ha egy vállalat ESG-vel kapcsolatos intézkedései befolyásolnák befektetéseik hozamát.

A PwC 2021-es globális befektetői ESG-felmérése 325 befektető véleményét rögzíti a világ minden tájáról, akik elsősorban aktív vagyongazdálkodók és befektetési vállalkozások, befektetési bankok vagy brókerházak elemzői. A kutatás keretében 40 mélyinterjú készült világszerte olyan befektetőkkel és elemzőkkel, akik együttesen több mint 11,6 ezer milliárd dollár vagyont kezelnek.

Bár a legtöbb befektető valószínűleg tesz lépéseket, ha a vállalatok nem elég aktívak az ESG területén, azonban az is kirajzolódik a válaszokból, hogy nem szeretnék, ha egy vállalat ESG-vel kapcsolatos intézkedései jelentősen – vagy bármilyen mértékben – befolyásolnák befektetéseik hozamát. A túlnyomó többség (81%) úgy nyilatkozott, hogy legfeljebb egy százalékponttal kevesebb befektetési hozamot fogadna el az ESG-célok megvalósításáért; a válaszadók közel fele (49%) a hozam semmilyen csökkenését nem hajlandó elfogadni.

Balázs Árpád, a PwC Magyarország könyvvizsgálati üzletágának cégtársa szerint a felmérés azt mutatja, hogy a befektetők a rövid távú eredményekre és a hosszabb távú társadalmi

kérdésekre is összpontosítanak, amelyek egy-egy esetben jelenthetnek kockázatot és lehetőséget befektetéseik számára. Egyértelmű, hogy a befektetők elvárják, hogy az ESG a vállalati stratégia szerves részét képezze. Ez magában foglalja az ESG-kérdések megoldására irányuló kiadásokat, miközben világosan kommunikálják az érveket és az üzleti stratégia szempontjából jelentkező előnyöket. Ha a befektetők nem látják ezt az elkötelezettséget, akkor nem haboznak lépéseket tenni, például megválni a vállalatban lévő pozícióiktól és máshová viszik ügyfeleik pénzét.

ÁTLÁTHATÓ ÉS MEGBÍZHATÓ ESG BESZÁMOLÓK KELLENEK

A befektetők egyre többet szeretnének tudni a vállalatok ESG-vel kapcsolatos kötelezettségvállalásairól – a megkérdezettek 83%-a szerint fontos, hogy az ESG-jelentések részletes tájékoztatást nyújtsanak a kitűzött célok felé történő előrehaladásról. Ehhez elengedhetetlen a befektetők fokozottabb bevonása, valamint az átlátható és megbízható beszámolás. Aggasztó, hogy átlagosan a megkérdezett befektetőknek csak

Balázs Árpád, a PwC Magyarország könyvvizsgálati üzletágának cégtársa

325 BEFEKTETŐ VÉLEMÉNYE

A PwC 2021 szeptemberében végzett online felmérést, amelyben 43 földrajzi területről 325 befektetési szakember vett részt. Emellett 2021 szeptemberében és októberében 11 földrajzi területen 40 mélyinterjú készült befektetőkkal és elemzőkkel, akik együttesen több mint 11,6 ezer milliárd dollár vagyont kezelnek. Az online felmérés résztvevői túlnyomórészt vagyongazdálkodók (53%) és elemzők (34%) voltak.

egyharmada véli úgy, hogy az általuk olvasott ESG-jelentések jó minőségűek. A befektetők nagyobb bizalommal vannak az olyan ESG-raportok iránt, amelyek tanúsítottak – a megkérdezettek 79%-a azt nyilatkozta, hogy jobban bízik a tanúsított ESG-információkban, míg 75%-uk szerint fontos, hogy a beszámolóban szereplő mérőszámokat független fél tanúsítsa.

A felmérés szerint az ESG-teljesítmény mérésére szolgáló egységes mérőszámok jelentős előnyt jelentenek a befektetők számára. Közel háromnegyedük (74%) azt mondta, hogy megalapozottabb döntéseket tudnának hozni, ha a vállalatok egységes ESG-jelentési szabványokat alkalmaznának; hasonló arányban (73%) nyilatkoztak úgy, hogy fontos lenne tudni összehasonlítható az egyes vállalatok ESG-teljesítményét.

„Globális szabványok hiányában a befektetők számára komoly kihívást jelent az ESG-teljesítmény értékelése. A vállalatok számára is sokkal nehezebb az ESG-teljesítményről beszámolni közös referenciaértékek vagy követendő keretek nélkül. A nemrégiben zárult COP26-klímacsúcs egyik részikere épp a beszámolóhoz kapcsolódik: nemzetközi fenntarthatósági standardok bevezetését jelentették be – ez felválthatja a számtalan különböző keret- és

mérőrendszert, amit a vállalatok alkalmaztak eddig, és ami megnehezítette az átlátható és következetes ESG jelentéstételt” – hangsúlyozza Sávoly-Hatta Anita, a PwC Magyarország könyvvizsgálati üzletágának igazgatója.

AZ ÉGHAJLATVÁLTOZÁS A TOP TÉMA

A megkérdezett befektetők számára az éghajlat a vezető ESG kérdés: az üvegházhatást okozó gázok (ÜHG) kibocsátásának csökkentése a leggyakrabban (65%) említett probléma, amelyet a vállalatoknak prioritásként kell kezelniük. Ezen túlmenően a befektetők 82%-a szerint fontos, hogy az ESG-jelentések megindokolják a környezetvédelmi kötelezettségvállalásokat, valamint részletes terveket mutassanak be arra vonatkozóan, hogy azok hogyan valósíthatók meg. A munkavállalók egészségének és biztonságának biztosítása (44%), valamint a munkaerő és a vezetők sokszínűségének, egyenlőségének és befogadásának javítása (37%) szintén kiemelt ESG szempont.

AZ ESG-STRATÉGIA A LEFELSŐBB SZINTTŐL INDUL

A megkérdezett befektetők szerint az ESG-stratégia legfelül kezdődik. A befektetők nagy többsége (82%) szerint az ESG-t be kell építeni a vállalati stratégiába, míg kétharmaduk (66%) leginkább akkor bízik abban, hogy az ESG-kérdésekkel foglalkoznak, ha azért valaki a vezetőségből felelősséget vállal. A válaszadók több mint fele (53%) szerint ez a vezérigazgató feladata kell hogy legyen.

„Az ESG nem lehet utólagos szempont, hanem a vállalati stratégia szerves részét kell képeznie. Az ESG fontosságát egy vállalatban belül a vezetőség példamutatása juttatja érvényre. Az elkötelezettség és teljesítmény bemutatása hollisztikus megközelítést igényel: a fenntarthatóságért, a kockázatkezelésért és a pénzügyi beszámolásért felelős csapatoknak együtt kell működniük. Kutatásunk végső soron azt mutatja, hogy a befektetők igényeinek való megfelelés érdekében a vállalatoknak az ESG-vel kapcsolatos teljesítményüket ugyanolyan komolyan kell venniük, mint az összes többi üzleti és pénzügyi mutatójukat” – tette hozzá Balázs Árpád.

PwC Magyarország

Cégépítés COVID idején: a kkv-knak különösen nehéz

A hullámzó válsághelyzet és a folytonos bizonytalanság miatt még a legnagyobb piaci szereplők is félve tekintenek a jövőbe, miközben a kis- és középvállalkozások számára gyakran valóban a lét a tét. Költségoptimalizálás, digitális fejlesztések, stabil beszállítói- és ügyfélkör kialakítása – csak néhány feladat, amit most fontosabb megugrani, mint valaha. Melyek lesznek 2022 legégetőbb kihívásai a kkv-k számára és milyen megoldások segíthetnek sikerrel megbirkózni a nehézségekkel? A Brillit.com online üzleti platform sorra vette, mit érdemes átgondolni az évvégi számvetés során.

Az IMF prognózisa szerint a magyar bruttó hazai termék az idén 7,6 százalékkal, jövőre pedig 5,1 százalékkal növekszik. Az IMF az előző, júliusi jelentésében nem tért ki Magyarországra. Azt megelőző, áprilisi előrejelzésében 4,3 százalékos GDP-növekedést jelzett az idei évre, 2022-re pedig 5,9 százalékosat. Egy évvel ezelőtt, tavaly októberben 3,9 százalékos GDP-növekedést jelzett Magyarországra 2021-re az IMF.

A BDI – az egyik legnagyobb német gAz Európai Unió piacához hasonlóan Magyarországon is a kis- és középvállalkozások adják a cégállomány mintegy 99 százalékát, egyben a bruttó össztermék több mint felét termelik meg és a munkavállalók a 70 százalékát foglalkoztatják. Ebből adódóan kifejezetten rossz hír, hogy a koronavírus-válság nem csillapodó hullámai éppen ezt a szegmenst érintették leginkább. A vendéglátás, a rekreációs szolgáltatások, a nem élelmiszeripari kereskedelmi tevékenységek, valamint a könnyűipar és az építőipar területén csak októberben 4300 cég kényszertörlési eljárása indult el hazánkban. A változó és bizonytalan piaci körülmények közép- és hosszútávon is velünk maradnak, a kisebb anyagi- és humanerőforrásokkal, korlátozott mozgástérrel rendelkező kkv-k ellenállóképességét pedig sokkal nagyobb próbatétel elé állítja a válság, mint a stabil hátterű nagyvállalatokét.

ELTŰNŐ BESZÁLLÍTÓK, DIGITALIZÁCIÓS KIHÍVÁSOK

Míg a multicégek azon gondolkodnak, hogy milyen applikációkkal vagy bizton-

sági rendszerekkel szereljék fel a vállalatot, vagy éppen milyen felületekre csoportosítsák át az értékesítési büdzsé nagyobb részét a negyedik járványhullám idejére, addig a kkv-szektor sokkal prózaiabb problémákkal szembesül a talponmaradásért folytatott mindennapos küzdelemben. 2022-ben is kulcsfontosságú lesz az üzleti környezet hirtelen változásaival szembeni rugalmasság és alkalmazkodókészség, ebben pedig központi szerep jut az üzletfolytonosság biztosításának és a digitális transzformáció felpörgetésének. Előbbinél a beszállítói és a logisztikai ellátólánc fenntartása lehet a legégetőbb feladat, a bizonytalan üzleti helyzetben ugyanis egyre nehezebb stabil, időre teljesítő és jó minőséget nyújtó szolgáltatót találni, ha pedig kiesik egy láncszem a gépezetből, és nem jut el az ügyfélhez az áru, máris kézzelfogható a veszteség.

Habár a kkv-k körében is egyre népszerűbb hangoztatni a digitalizáció fontosságát, mégis óvatosan vágnak bele, mivel plusz erőforrásokat, nem kevés időt és anyagi ráfordítást igényel az információs technológiák bevezetése a szervezet működésébe. A koronavírus-járvány azonban minden eddiginél világosabbá tette, hogy éppen ez lehet a siker és a túlélés záloga a jövőben. „Miközben korábban a kisvállalkozásokban a személyi számítógépek és a vírusirtó számított a technológia csúcsának, ma már lehet látni, hogy egy digitális dokumentumkezelő rendszer, az ügyfél- és partnerkapcsolatok ápolásában közreműködő chatfelület és összességében a rutinszerű folyamatok automatizálása

gyakorlatilag forradalmasítani tudja a vállalkozás mindennapi működését, egyben egy másik lényeges kihívásra, a költségoptimalizálásra is választ adhat. A Brillit.com felületén például egy kattintással több ajánlatot is kérhetnek a cégek a potenciális partnerektől, gyorsan és átláthatóan kezelhetik a teljes adminisztratív folyamatot” – mondta Bracsok Norbert, a Brillit.com szakértője.

SZEMÉLYES KAPCSOLATÉPÍTÉS HELYETT PROFI ONLINE JELENLÉT

A 2022-ben ben is velünk maradó talán legnagyobb kihívást ugyanakkor az üzletszerzés, az ügyfél- és partnerkapcsolatok építése jelentheti majd az egyéni vállalkozók és a kkv-k számára. A kisebb cégek stabilitásának és növekedésének egyik záloga a kiállításokon, bemutatókon, kamarai rendezvényeken való részvétel, a koronavírus-járvány megjelenése óta azonban a személyes networking lehetőségéről szinte teljesen lemondhattak. A jövőben még nagyobb hangsúly hárul a profi online jelenlétre és arra, hogy az együttműködések szinte teljes folyamatát – az ajánlattételtől a szerződéskötésen át a teljesítésig – a digitális térben is magabiztosan járassák be az üzleti partnerek. Végül, de nem utolsó sorban, a saját és csapatunk mentális egészségével, a motiváció fenntartásával is érdemes foglalkozni: friss iparági felmérések szerint ugyanis 10-ből 6 kisvállalkozó szenved a folyamatos nyomástól és stressztől, ez pedig előbb-utóbb az üzleti kilátásokban is megmutatkozhat.

EGYÜTT ÉLNI A CÉGGEL!

Üzleti mentor, a jövő szakembere

A BGE 2022 tavaszától elindítja az üzleti mentor szakirányú továbbképzést. Az üzleti mentorok megjelenése és elterjedése hozzájárulhat a vállalatvezetési szemlélet és kultúrája fejlődéséhez, egy tudatosabb és megalapozottabb cégfejlesztéshez.

A magyar vállalatok kb. 98%-a a kkv szektorba tartozik. Jelentős mértékben teremtenek hozzáadott értéket: hozzájárulnak a foglalkoztatottsághoz, a vállalatok versenyképessége szempontjából kulcsfontosságú vállalkozói szellem és innováció nélkülözhetetlen forrását jelentik. Ugyanakkor felgyorsult világunkban a vállalkozások tulajdonosai és vezetői kihívásokkal néznek szembe: a folyamatok egyre komplexebbek, a kollégák gyorsan cserélődnek, a vezetők pedig egyre kevésbé tudják teljes mélységében átlátni és megérteni gazdálkodásukat. A kkv-k „születési és halálozási” rátája alapján mostanra nagyon úgy tűnik, hogy a vállalkozások fennmaradását, életképességét támogatni szükséges. A vállalatok tulajdonosainak és vezetőinek szemszögéből tekintve, az üzleti mentorok megjelenése és elterjedése hozzájárulhat a vállalatvezetési szemlélet és kultúrája fejlődéséhez, egy tudatosabb és megalapozottabb cégfejlesztéshez. Ez pedig hosszútávon nemcsak az adott cég, hanem a teljes kkv szektor megerősödését eredményezheti.

DE MIT JELENT MENTORÁLÁS? KI AZ ÜZLETI MENTOR ÉS MIT CSINÁL PONTOSAN?

Az üzleti mentor nem tanácsadó vagy olyan szakember, aki kiszámolja, megmondja a vállalat tulajdonosának, vezetőjének az adott helyzetben megfelelő választ. Ehelyett együtt él a céggel, ismeri annak vezetőjét. Segíti a megújulásban, fejlődésben az adott személyt és vállalatát, kérdéseivel rávilágít az innováció, az előrelépés és az egyéni fejlődés lehetőségeire. Emellett releváns

szakmai tapasztalata révén együtt gondolkozik és dolgozik a vezetővel olyan üzletviteli, gazdasági kérdésekben is, ahol a vezető úgy érzi, hogy elakadt, nem tud, vagy nem mer döntéseket hozni. Az üzleti mentor lényegében egy coach és egy gazdasági szakember ötvözete, aki biztosítja azt a gazdasági-szakmai háttérrel, amelyben a vezető szakmailag helytálló következtetéseket vonhat le, és döntéseket hozhat meg.

ÜZLETI MENTORKÉPZÉS A BGE-N

A BGE évtizedek óta aktív és szoros kapcsolatokat ápol a hazai kkv szektorral. Számos nemzetközi és hazai projekt résztvevője, tananyagok, képzések fejlesztője. Üzleti mentorálás témájú projekteinek eredményei járultak hozzá ahhoz, hogy – reflektálva a piaci igényekre – 2022 tavaszától elindítja az üzleti mentor szakirányú továbbképzést. A képzés célja, hogy a jelentkezők megismerjék az üzleti mentorálás folyamatát, eszköztárát és ezáltal képessé váljanak a fejlesztési folyamatok külső szereplőként történő facilitálására. A képzésben résztvevők olyan szakemberré válnak, akik hozzájárulnak egy tudatosabb és megalapozottabb cégfejlesztéshez. A képzés tréning jellegű és gyakorlat-orientált, hiszen tapasztalattal rendelkező és vállalkozásokkal foglalkozó szakemberek oktatnak.

A képzésről és a jelentkezésről további információ itt található: <https://uni-bge.hu/hu/pszk/kepzesek/business-mentor--733>

18 57
BGE

A JÖVŐD **ITT!**
KEZDŐDIK

LEGYÉL TE IS A JÖVŐ SZAKEMBERE!
BUSINESS MENTOR SZAKIRÁNYÚ
TOVÁBBKÉPZÉS A BGE-N 2022 FEBRUÁRJÁTÓL

Global Gateway: mintegy 300 milliárd euró a fenntartható összeköttetéseket előmozdító uniós stratégiára

Az Európai Bizottság és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője újtárra indította a Global Gateway elnevezésű új európai stratégiát, amelynek célja az intelligens, tiszta és biztonságos összeköttetések előmozdítása a digitális, az energetikai és a közlekedési területen, valamint az egészségügyi, oktatási és kutatási rendszerek megerősítése az egész világon.

A stratégia olyan fenntartható és megbízható összeköttetések kialakítására irányul, amelyek hathatósan kezelik a legsürgetőbb globális kihívásokat, az éghajlatváltozástól és a környezetvédelemtől kezdve az egészségbiztonság javításáig, valamint a versenyképesség fellendítéséig és a globális ellátási láncok megerősítéséig. A Global Gateway célja, hogy mintegy 300 milliárd euró beruházást mozgósítson 2021 és 2027 között a tartós globális helyreállítás alátámasztására, figyelembe véve partnerek szükségleteit és az EU saját érdekeit.

ÚJ PÉNZÜGYI KERETEKRE TÁMASZKODVA

A Global Gateway célkeresztjében az áll, hogy növeljék azokat a beruházásokat, amelyek előmozdítják a demokratikus értékeket és a magas szintű normákat, a jó kormányzást és az átláthatóságot, az egyenlő partnerségeket, a zöld, tiszta és biztonságos infrastruktúrákat, valamint lendületet adnak a magánberuházásoknak. Az „Európa együtt” megközelítés révén a Global Gateway az EU-t, a tagállamokat és azok pénzügyi és fejlesztési intézményeit, köztük az Európai Beruházási Bankot (EBB) és az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bankot (EBRD) tömöríti, és arra törekszik, hogy a magánszektor mozgósításával jelentős változásokat hozó beruházások valósuljanak meg. A világszerte működő uniós küldöttségek kulcsszerepet fognak játszani a Global Gateway projektjeinek azonosításában és koordinálásában a partnerországokban.

A Global Gateway az EU 2021–2027-es többéves pénzügyi keretének új pénzügyi eszközeire támaszkodik. A Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (NDICI) – Globális Európa, az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA III), valamint az Interreg, az InvestEU és a Horizont Európa (mely Európa kutatási és innovációs programja) mind lehetővé teszik az EU számára, hogy köz- és magánberuházásokat mozgósítson a kiemelt területeken, köztük a konnektivitás területén is. Konkrétan az NDICI – Globális Európa pénzügyi alapja, az Európai Fenntartható Fejlődési Alap Plusz (EFFA+) mintegy 135 milliárd eurót bocsát majd rendelkezésre garanciával fedezett beruházások számára a 2021 és 2027 közötti időszakban, az EU költségvetéséből 18 milliárd euró vissza nem térítendő támogatás lesz elérhető, az európai pénzügyi és fejlesztésfinanszírozási intézmények pedig mintegy 145 milliárd euró összegű tervezett beruházással számolnak.

EURÓPAI EXPORHITEL-ESZKÖZ JÖHET

Pénzügyi eszköztára kiegészítésképpen az EU vizsgálja egy európai exporthitel-eszköz létrehozásának lehetőségét, amely kiegészítené a tagállami szinten meglévő exporthitel-megállapodásokat, és növelné az EU általános ütőerejét ezen a területen. Egy ilyen eszköz segítene abban, hogy az uniós vállalkozások egyenlőbb feltételek mellett szállhassanak versenybe harmadik országok piacain, ahol a külföldi verseny-

ÖSSZEKAPCSOLT VILÁGBAN

„A COVID19 megmutatta, hogy mennyire összekapcsolt világban élünk. A globális helyreállítás részeként át kívánjuk alakítani annak a módját, ahogyan összekapcsoljuk a világot a jobb jövő érdekében. Támogatni fogjuk a minőségi infrastruktúrába történő intelligens beruházásokat, amelyek megfelelnek a legmagasabb szintű szociális és környezetvédelmi követelményeknek, és összhangban vannak az uniós demokratikus értékekkel és a nemzetközi normákkal egyaránt. A Global Gateway stratégia mintaként szolgál ahhoz, hogy Európa miként építhet ki reziliensebb kapcsolatokat a világgal” – mondta Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke a kezdeményezéséről.

EGYENLŐ VERSENYFELTÉTELEK

„A kulcsfontosságú ágazatok közötti összeköttetések hozzájárulnak a közös érdekek szerint szerveződő közösségek kialakításához és az ellátási láncaink megerősítéséhez. A Global Gateway stratégiával jelentős lépést teszünk azon jövőképünk megvalósítása felé, hogy egyenlő versenyfeltételeket biztosító összeköttetési hálózatot hozunk létre” – hangsúlyozta Josep Borrell, az EU közös kül- és biztonságpolitikájának főképviselője, a Bizottság alelnöke.

társak egyre inkább kormányaik nagy támogatását élvezik. Exporthitel segítségével az uniós cégek könnyebben vehetnének részt infrastrukturális projekteken.

Az EU nemcsak szilárd pénzügyi feltételeket fog kínálni partnereinek vissza nem térítendő támogatások, kedvező kölcsönök és költségvetési garanciák nyújtásával a beruházások kockázatainak csökkentése és az államadósság fenntarthatóságának javítása érdekében, hanem a legmagasabb szintű környezetvédelmi, szociális és stratégiai irányítási normákat is elő fogja mozdítani. Az EU technikai segítséget fog nyújtani partnereinek, hogy javítsa azok kapacitásait a hiteles, gazdaságilag előnyös infrastrukturális projektek előkészítése érdekében.

A Global Gateway beruházást jelent a nemzetközi stabilitásba és együttműködésbe, és megmutatja, hogy a demokratikus értékek milyen módon kínálnak biztonságot és méltányosságot a beruházók, fenntarthatóságot a partnerek, és hosszú távú előnyöket az emberek számára szerte a világon.

A GLOBÁLIS BERUHÁZÁSI SZAKADÉK CSÖKKENTÉSE

Ez Európa hozzájárulása a globális beruházási szakadék csökkentéséhez, amihez összehangolt erőfeszítésekre van szükség. Ez összhang-

ban áll a G7-ek vezetőinek 2021. júniusi kötelezettség-vállalásával is, hogy értékvezérelt, magas színvonalú és átlátható infrastrukturális partnerséget alakítanak ki a globális infrastruktúra-fejlesztési igények kielégítése érdekében.

Az EU elkötelezett amellett, hogy együttműködjön hasonlóan gondolkodó partnereivel a fenntartható konnektívási beruházások előmozdítása érdekében. A Global Gateway és a Build Back Better World elnevezésű amerikai kezdeményezés kölcsönösen erősítik egymást. Az együttműködés iránti elkötelezettséget megerősítették az ENSZ 2021. évi éghajlatváltozási konferenciáján (COP26). Itt az EU és az Egyesült Államok hasonló gondolkodású partnereket toborzott, akikkel közösen vállalták, hogy az éghajlatvédelmet tisztá, reziliens és a klímasemleges jövővel összhangban álló infrastruktúra-fejlesztés révén kezelik.

A „Global Gateway” a 2018. évi EU–Ázsia konnektívási stratégia eredményeire, a Japánnal és Indiával a közelmúltban megkötött konnektívási partnerségekre, valamint a Nyugat-Balkánra, a keleti partnerségre és a déli szomszédságra vonatkozó gazdaságélénkítési és beruházási tervekre épül. Teljes mértékben megfelel az ENSZ 2030-ig tartó időszakra szóló menetrendjének és a kapcsolódó fenntartható fejlődési céloknak, valamint a Párizsi Megállapodásnak.

Új eszköz a gazdasági nyomásgyakorlás elleni fellépés megerősítésére

Az Európai Bizottság új jogszabálykeretre tett javaslatot, amely megerősítené a harmadik országok általi gazdasági nyomásgyakorlás elleni uniós fellépést – közölte december 8-án a brüsszeli testület.

A jogi eszköz célja annak megakadályozása, hogy harmadik országok korlátozzák a kereskedelmet és a beruházásokat, illetve erre irányuló intézkedéseket helyezzenek kilátásba azzal a céllal, hogy politikai változásokat idézzenek elő az EU-ban olyan területeken, mint például az éghajlatváltozás, az adórendszer vagy az élelmiszer-biztonság.

„A javaslat első lépésként azt ösztönözi, hogy párbeszéddel lehessen fellépni a konkrét nyomásgyakorlási intézkedések ellen. Az EU ellenintézkedésekhez csak végső eszközként folyamodna, olyan esetekben, amikor más módon nem lehet fel-

lépni a számos formát ölthető gazdasági megfélemlítéssel szemben” – olvasható a brüsszeli testület sajtóközleményében.

A gazdasági megfélemlítés formái közé tartozik például az, ha egyes országok nyíltan kényszerítő és piacvédelmi eszközöket alkalmaznak az EU-val szemben, vagy ha szelektíven folytatnak határon történő, vagy élelmiszer-biztonsági ellenőrzéseket valamely uniós országból érkező árukra, illetve ha bojkottálnak meghatározott származású portékákat.

Valdis Dombrovskis, a kereskedelem-politikáért felelős uniós biztos a javaslatról szóló sajtótájékoztatón kiemelte: a fokozó-

dó geopolitikai feszültségek idején egyre többször alkalmazzák fegyverként a kereskedelmet. Az EU és az uniós tagállamok így gazdasági megfélemlítés célpontjává válnak. „A nyomásgyakorlás elleni eszköz elsődleges célja az elrettentés” – tette hozzá. Leszögezte, hogy amennyiben a nyomásgyakorlás nem szűnik meg, az új jogi keret olyan szankciós intézkedéseket tenne lehetővé, mint például az importkorlátozás, vagy a vámkivetés az érintett országra.

A bizottság javaslatát az Európai Parlamentnek és az uniós szakminisztereket tömörítő Tanácsnak is jóvá kell hagynia – írja az MTI.

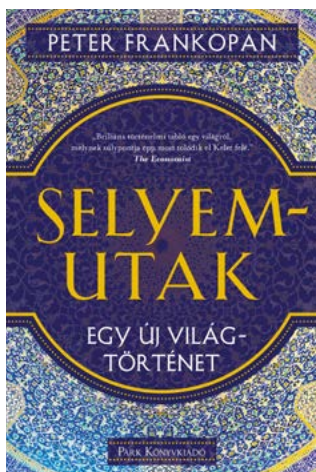
Selyemutak – két könyvben megjelenítve

Két hatalmas ívű, merész lendületű könyv mindenkinek, akit érdekel, milyen is volt valójában, milyen most, és merre halad a világ működése, annak meghatározó szereplői, erőviszonyai. „Régen minden út Rómába vezetett, ma Peking a cél” – íme egy lényegyet kifejező vélemény.

A Selyemutak azonnal klasszikus lett. Kimagasló átértékelése a világtörténelemnek, új nézőpontból láttatta a múltat. Az Új Selyemutak naprakész teszi a történetet, vizsgálva drámai módon változó világunk jelenét és jövőjét.” – idézet a Goodreads értékeléséből. Peter Frankopan történész, a Park ajánlójából idézve „az Oxfordi Egyetem professzora, a Centre for Byzantine Research igazgatója. Rendszeresen tart előadásokat a világ legnevesebb egyetemein.” Honlapjáról: „a Kings College (Cambridge) Selyemutak Kutatási Programjának igazgatóhelyettese.” „Briliáns történelmi tabló egy világról, melynek súlypontja épp most tolódik el Kelet felé” – írja a The Economist „Világszerte másfélmilliónál több eladott példány. Egyike a tíz könyvnek, amelyek megváltoztatják a világnézetünket” – vélekedik a The Times a Selyemutakról.

Kulcsmondat Frankopan előszavából: „Lehet másként is szemlélni a történelmet – például úgy, hogy nem a jelen győztesének szempontjait és távlatait vesszük alapul.” Bennük olyan képet ad a világtörténelem alakulásáról, s ennek alapján a várható jövőről, amelyet igazából csak mostanában lehet jól megalapozottan összerakni – feldolgozva azt is, amit a győztesek korábban nem tudtak, vagy csak érdekeik szerint értékelték a világ többi részéről. Jellemző részlet ehhez: „Már a Selyemutak megjelenése óta eltelt néhány kurta évben is sok minden megváltozott. Történelmi szempontból egy sor rendkívül izgalmas előrelépés történt a múlt megértésében.”

„A selyemutak fogalma valójában egy embereket, kultúrákat és földrészeket összekapcsoló hálózatot jelent, és segít megértenünk, hogy a múltban miként terjedtek a vallások

Peter Frankopan
SELYEMUTAK
Egy új világtörténet

ÚJ SELYEMUTAK
Világunk jelene és jövője

Park Könyvkiadó,
2020, 2021

és nyelvek (szintúgy a kultúrák és azok ötvöződései – OP). A fogalom segít felismerni az erőforrások és a távolsági kereskedelem fölötti ellenőrzés jelentőségét, s ekképpen megvilágítja a birodalmak felemelkedését elősegítő tengeri és sivatagi felfedezőutak mögött meghúzódó okokat és szándékokat. Megmutatja, hogy a technikai újítások miként terjedtek el sok ezer kilométeres távolságokra, és hogyan söpörtek végig ugyanilyen módon a járványok és az erőszak. Megérteti velünk, hogy a múlt nem különálló korszakok és régiók sorozata, hanem egy olyan eleven folyamat, amelyben a világ évezredek óta egybetartozik, és minden elem egy szélesebb, globális történelem egyik alkotórésze.”

„Az erőforrások mindig is meghatározó szerepet játszottak a világ fejlődésében. Az egyes országoknak képeseknek kell lenniük, hogy élelmiszerez, ivóvízzel és energiával lássák el lakosaikat (és létfontosságú nyersanyagokkal az iparukat – OP), s meg tudják védeni őket a külső ellenséggel szemben. E követelmény minden eddiginél fontosabbá teszi a selyemutak fölötti ellenőrzés megszerzését.” A meredek folytatás: ez „részben arra is magyarázatot ad, Áziaszerte miért nehezedik komoly nyomás az emberi jogokra, ill. a sajtó- és szólásszabadságra.”

„Máris Ázsia évszázadában élünk. Ma egész sor nagy játszma van folyamatban: versengés a befolyásért, energiáért, természeti erőforrásokért, stratégiai pozíciókért. A verseny kimenetele alapjaiban fogja megváltoztatni a világot a következő évtizedekben. A selyemutak újjászületnek. Érdemes alaposan megvizsgálunk, miért és miképpen érint mindannyiunkat.”

Dr. Osman Péter